Potres v Stari Ljubljani

28. oktober
Dežuje. Pravzaprav lije.
Štab civilne zaščite zaseda v prostorih krajevne skupnosti. Že snoči je bilo čutiti prve potresne sunke in štab je takoj ukrepal. S pismenimi pozivi je aktiviral svoje enote.
Najbolj ogrožen objekt je vzgojno varstveni zavod. Pa tudi sosedne hiše v Ulici na grad in nekatere na Sodarski stezi so v nevarnosti.
Komandant štaba kaže na zemljepisno karto in razlaga položaj.

»Tu, ob skladišču z reševalnim materialom, je zbirno mesto enot. V slučaju hujših potresnih sunkov bodo na tem prostoru postavljeni šotori. V prvem bodo našli svoje zavetje evakuirani otroci in drugi ogroženi krajani; v drugem bo sanitetna ekipa, ki bo ranjencem nudila prvo pomoč.«

Vse je v pripravljenosti. Kurirji *prihajajo s podpisanimi* pozivnicami vpoklicanih obveznikov civilne zaščite. Komandant in načelnik preverjata dokumente. Ugotavljata, da je udeležba obveznikov stoodstotna. Manjkala bosta samo dva. Prvi je bolan, drugi je službeno odsoten.

V sosednji sobi se zbirajo kurirji. Vedno več jih je. In vsi čakajo na nove ukaze. V sobi, kjer zaseda štab, vladata resnost in tišina. Zdi se, da je prostor pretesen za veliko število ljudi, med katerimi sem — kot zapisovalec dogodkov — edina ženska.

Sedim poleg tovariša, ki mu je zaupan radiooddajnik.

Komandant štaba razlaga:

»Potrebno je, da smo vsi seznanjeni o položaju in odgovornosti, ki je pred nami. V slučaju večje nevarnosti bo potrebno evakuirati petdeset otrok starih od pet do šest let. V sosednjih dveh hišah živita dva težka srčna bolnika...«

Člani štaba in opazovalci, ki prisostvujejo zboru, so obveščeni, da je za evakuacijo vse nared. Reševalna ekipa je seznanjena s svojimi nalogami. Ekipa prve pomoči je pripravljena za reševanje ranjencev. Štab je predvidel tudi možnost, da bodo prekinjene telefonske zveze, zato je ekipa kurirjev povečana. V skrajni sili bodo oni obveščevalci, ki bodo odhiteli po pomoči v sosedne krajevne skupnosti.

»In če pride do požara?« je nekdo vprašal.

Komandant štaba je pojasnil, da je tudi v tem primeru zagotovljena možnost reševanja. Vpoklicani so člani gasilske enote.

Na vprašanje zakaj je evakuacija otrok in drugih ogroženih krajanov predvidena v nižjem predelu mesta, je bil odgovor kratek:

»Zato, ker je cesto na grad zasul plaz.«

Eden od zunanjih opazovalcev je omenil sedež štaba in komandant je tudi v tem primeru takoj posredoval odgovor:

»V kolikor bi tudi ta prostor prizadel potres, je določeno rezervno zborno mesto, kjer je na razpolago tudi telefon. V skrajni sili, če bi tudi tam prišlo do rušenja, je pripravljen šotor.«

Sredi razlage se vrata sunkovito odpro in na pragu obstoji vzgojitelj vzgojno varstvenega zavoda. Zadihan in premočen od dežja pove, da je zgradba v rušenju, da je potrebna nagla pomoč.

Akcija je sprožena. Vsak ve *za svojo nalogo. Tudi dež, ki* neusmiljeno lije, reševalnih vaj ne more zaustaviti.

Vaj?

Vaj. Na srečo so vse to samo vaje, za slučaj elementarne nesreče, ki jih je organizirala civilna zaščita pri KS Stare Ljubljane. Vsi sodelujoči natanko vedo, da reševanje ni pravo reševanje, da je le poizkusna vaja in vendar z enako resnostjo, kot člani štaba, izpolnjujejo svoje naloge.

Pred skladiščem z reševalnim materialom se že razporejajo posamezne ekipe. Tu je ekipa Rdečega križa. Poleg je ekipa, ki vzdržuje red Reševalna ekipa je že v akciji. Prav tako člani javne varnosti, ki preusmerjajo promet; kajti tudi cesta je zaprta. Na določenih lokacijah postavljajo šotore. V samem vzgojno varstvenem zavodu pa je ves kolektiv v pospeševalni akciji in po zaslugi njihove prizadevnosti in iznajdljivosti so otroci rešeni iz nevarne zgradbe prej, kot je sanitarna edinica uspela priti do njih. Pet do šestletni otroci se v dežju, tesno oprijemajoč se debele vrvi, spuščajo po cesti navzdol, proti šotoru, ki je določen za evakuirance. Tudi ranjenim je medicinsko osebje vrtca že nudilo prvo pomoč. Le »srčna bolnika« iz sosednjih hiš sta izginila, kot da bi ju vzela kafra. Nemara nista razmišljala o tem, kaj in koliko bi taka poizkusna vaja lahko pomenila, če bi zares prišlo do nesreče. Ne, nesreče si nihče ne želi in vendar, če že pride, jo je bolje pričakati pripravljen kot nepripravljen.

Sanitetna ekipa, ki je prišla na položaj, v iskreni zagnanosti, da bi aktivno sodelovala, v prvem hipu ni vedela, kaj naj stori, kaj in koga naj rešuje. Kolektiv vrtca je že rešil svojo malo posadko, a »srčna bolnika« kot že rečeno, sta izginila. Sanitetna ekipa se je kljub vsemu znašala. Bolničarke so ustavljale mimoidoče in njim »nudile prvo pomoč.« Tudi mladega vzgojitelja so (vsega povitega) odnesli na nosilih. Za novim vrtcem pa se je valil velik črn oblak dima. Že res, da je bil tudi ta umetno izzvan in vendar so bili vodni curki usmerjeni vanj. Gasilci so vneto gasili. Tudi oni so se izkazali v svojih naglih odločitvah. Niso se togo držali navodil. Iskali so bližnjice in s tem pridobili na času. In prav zavoljo tega so bili deležni pohvale, kajti kadar gre za reševanje, je treba iskati najboljše možnosti. Te pa se kažejo sproti. Nikdar vnaprej.

Strah, da bi ljudje neresno sprejemali poizkusne vaje, je bil odveč. Nemara se je tudi v kri Ljubljančanov zajedel strah, od misli na Posočje, ki ga je še pred nedavnim tako nepričakovano prizadel potres.

Štab, ki se je po končanih vajah spet zbral v prostorih KS je ugotovil, da je akcija kljub izredno slabim vremenskim prilikam, uspela. Ali pa je uspela toliko bolj prav zavoljo tega, saj je bila razveseljiva ugotovitev, da med sodelujočimi, kljub nalivu, ni bilo odstopanj.

Seveda so se pokazale tudi *določene pomanjkljivosti:* a prav to je bil eden od glavnih ciljev organizatorja poizkusnih vaj. Civilna zaščita pri KS Stare Ljubljane je hotela ugotoviti, kje so najbolj šibke točke pri posameznih skupinah. In te so se tudi pokazale: predvsem v pomanjkljivi opremi reševalcev, v premajhni povezanosti med sesedními KS, katerim bi bi se v takih akcijah nujno morala pridruževati tudi občinski in mestni štab Civilne zaščite. V nadaljevanju je bilo rečeno, naj bi v bodoče take poizkusne vaje pomenile nekakšen zaključni izpit po vseh rednih vajah, ki naj bi jih imele posamezne ekipe skozi vse leto. Besedaje tekla še o hidrantih, o možnostih izboljšav tako opreme kot dela gasilskih enot, pa o motorni črpalki in še posebej o nujnem pomlajevanju ekip.
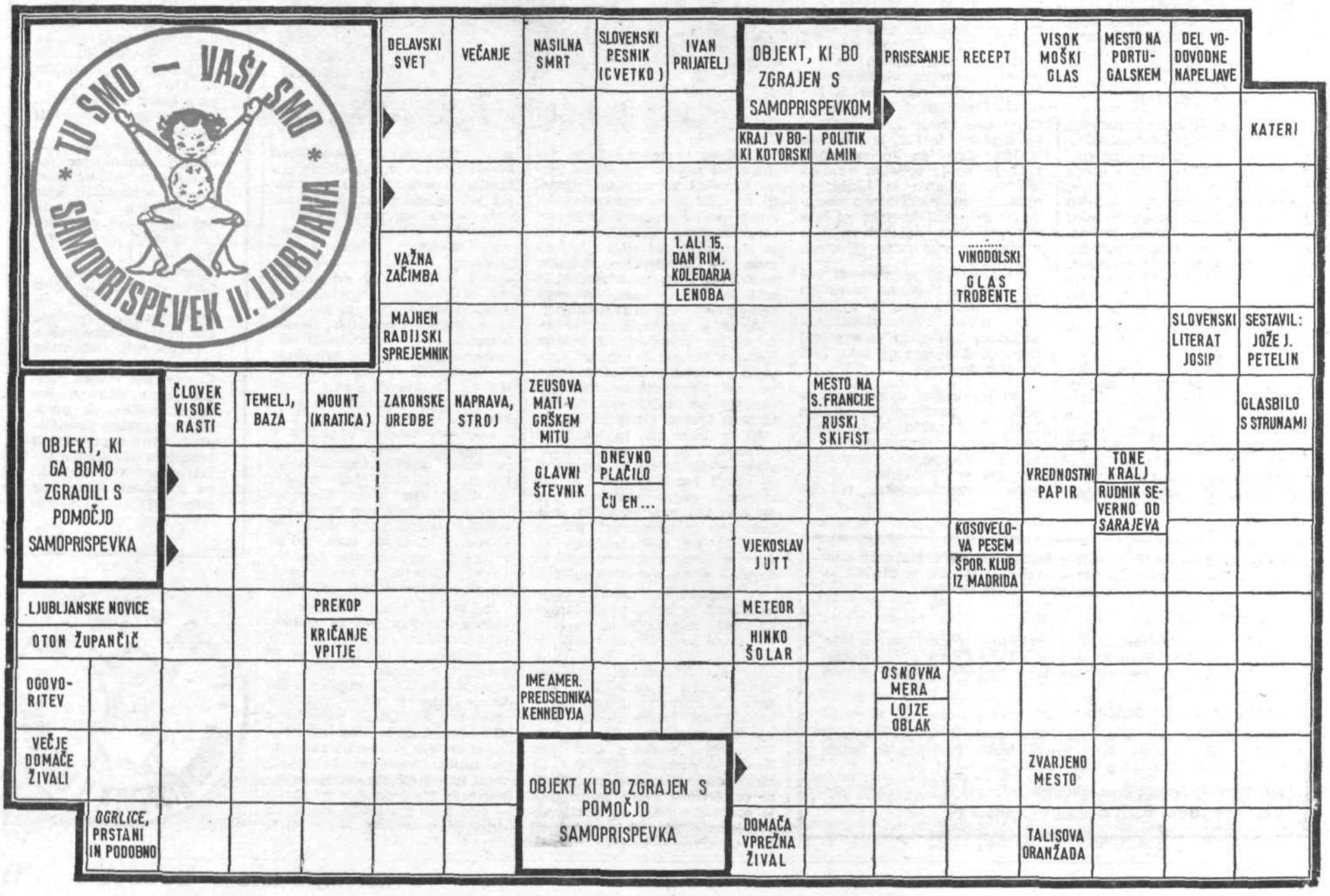
Marta Grom